

20 Sept. 1863.
by 2011

LEERREDE

OVER

E F E Z E 6, vs. 10 en 11.

DOOR

H. F. KOHLBRÜGGE,

DOCTOR IN DE GODDIELEERDHEID,

PREDIKANT DER NEDERLANDSCH-GEREFORMEERDE
GEMEENTE TE ELBERFELD.

UIT HET HOOGDUITSCH.

AMSTERDAM,

GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

1863.

LEERREDE

OVER

EFEZE 6, vs. 10 en 11 (*).

Gezongen: Psalm 18, vs. 1, 2. — Psalm 105, vs. 3. —
Psalm 18, vs. 8.

Gij gemeente! in den Heere geliefd en heilig! laten wij te zamen opslaan en ter harte nemen, wat er geschreven staat in den Brief van Paulus aan de Efeziërs, Kap. 5, vs. 1—22 en 25, en Kap. 6, vs. 1—13.

In dit morgenuur behandelen wij uit het 6de Kapittel het 10de en het 11de vers.

De Apostel wil zijnen brief aan de Efeziërs besluiten, en neemt dus met pen en inkt afscheid van hen. Nu vat hij nog eens ten laatste zijne geheele verkondiging in eenige korte trekken te zamen, opdat zij goedsmoeds blijven, doorbreken en de overwinning behalen. Daarom staat hier het woordje “voorts” hetgeen zoo veel zegt als “eindelijk; ik heb u alles voorgehouden en vat nu nog eindelijk alles te zamen.” Intusschen spreekt hij hier niet op gebiedenden toon, niet als een bisschop, als een paus op een’ hoogen

(*) Gehouden 17 Junij 1860, des morgens.

troon gezeten, maar als een broeder tot zijne broeders; daarom spreekt hij de Efeziërs aldus aan: "Broeders!"

Wanneer ik met mijne broeders ten strijde trek, dan wil ik niet dat één van hen omkome of in gevangenschap achterblijve. Neen, zij moeten allen mede- en doorkomen, zoodat zij niet vastgehouden blijven in de magt van den vijand; van dien vijand namelijk, die zijne gevangenen nooit weder uitwisselt of loslaat.

"Broeders," alzoo noemt de Apostel de gemeente in Hem en door Hem, die na zijne opstanding zeide: "Ik vaar op tot mijnen Vader en uwen Vader, en tot mijnen God en uwen God;" in Hem, wiens naam is: Koning der Koningen en Heer der Heeren. De Heere, de God der heirscharen heeft een magtig heir. Daar boven, op zijnen troon, in zijne middelaars-heerlijkheid heeft Hij een magtig heir van engelen, zijne gemeente ter dienst, en hier beneden heeft Hij ook een magtig heir. Dat zijn al zijne heiligen en uitverkorenen, die het Lam Gods van de aarde gekocht heeft, Gode en den Vader ter eere, die Hij afgewasschen heeft van hunne zonden en tot koningen gemaakt. Hij heeft zich op een wit paard gezet, en uit zijnen mond gaat een tweesnijdend zwaard, waarmede Hij de heidenen slaat; en al zijne heiligen volgen hem op witte paarden, bekleed met wit en rein fijn lijnwaad. En Hij trekt uit met zijn zwaard om te overwinnen¹. Al diegenen nu, welke Hem hand en hart gegeven hebben, en van Hem deze hunne kleding, hun uniform hebben verkregen, zijn broeders onder el-

¹ Openb. 9, vs. 11—16.

kander. Zij zijn te zamen een volk van koningen, die allen hun vaderland hebben in de koninklijke stad daar boven. Dáár zullen zij nimmer twist noch tweedragt hebben, want dáár zullen zij voortdurend zich over zich zelven schamen, en eeuwig in bewondering opgaan, omdat zij broeders mogen heeten in dien Éénen, van wien gezegd is dat Hij zich niet schaamde hen broeders te noemen. Aldus "Broeders!" is de toespraak van den Apostel. Hoe zijn zij dan eigenlijk broeders? Ik heb gezegd: Zij zijn het door en in Christus, die gezegd heeft: "Ik zal uwen naam mijnen broederen vertellen; in het midden der gemeente zal ik u prijzen ¹." Zijn zij menschen die in zich zelven heilig zijn? Neen! dat zij heilig zijn, dat zijn zij dáárdoor dat het Woord tot hen gekomen is, het Woord van genade, en over hen is heengegaan, en dat zij het Woord aangenomen en geloofd hebben. Toen heeft dit Woord en met het Woord de Heilige Geest gewerkt, en werkt het nog, dat zij zich overeenkomstig het Woord gedragen.

Intusschen, er was veel, zeer veel in de gemeente wat niet zóó was, als het behoorde te zijn. Voorzeker had de Apostel niet al datgene, wat wij heden beschouwen, aan de Efeziërs behoeven te schrijven, wanneer alles goed bij hen gestaan had. Immers behoef ik iemand, die goed lezen, schrijven en rekenen kan, wel niet op te wekken om goed te lezen, goed te schrijven, goed te rekenen. Dewijl de Apostel schrijft, Kap. 4, vs. 32: Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende el-

¹ Psalm 22, vs. 23.

kander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft!" zoo was dit alles daar niet aanwezig, gisteren misschien wel, maar heden niet; morgen zoude het er zijn, maar overmorgen weder niet. — Wanneer hij schrijft: "Maar hoererij en alle onreinigheid of gierigheid laat ook onder u niet genoemd worden, noch on-eerbaarheid, noch zot geklap, enz., — dan werden zulke dingen gezegd. dan werden zij gevonden in de gemeente. Er heerschte daar geene reinheid als der duiven; veeleer kwamen zulke verkeerdheden altijd op nieuw weder op. — Daar wij lezen: "Gij vrouwen, weest aan uwe eigene mannen onderdanig, gelijk aan den Heere — zoo waren er wel vrouwen in de gemeente die haren mannen onderdanig waren, maar anderen waren het niet; die het gisteren waren, die waren het heden niet, en die het morgen zouden zijn, die zouden het welligt overmorgen niet zijn. Daar de Apostel schreef: "Gij mannen! hebt uwe eigene vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en zich zelven voor haar heeft overgegeven," zoo bestond er noodzakelijkheid, dat zulks aan de mannen gezegd wierd. Er waren wel mannen, die hunne vrouwen liefhadden, maar er waren er tevens ook, die het niet deden; die het gisteren gedaan hadden, deden het heden niet, en die het morgen zouden doen, zouden het overmorgen weder niet doen. — En evenzoo stond het ook met de kinderen, met de ouders, met de heeren en vrouwen, en met de dienstknechten en dienstmaagden. Wat wij buitendien Kap. 4, vs. 28 lezen: „Die gestolen heeft (of liever: Die steelt) stele niet meer,"

dat behoort gij u niet zóó voor te stellen als waren er doortrapte dieven, in de gewone beteekenis des woords, in de gemeente geweest; neen, dit stelen geschiedde op eene andere wijze, namelijk zóó, dat de een' den ander te kort deed in ellen, maten, gewigt en dergelijken, ook dat men, wanneer men een werk ondernam, niet wezenlijk datgene leverde, wat geleverd moest worden: Zoo was er b. v. eens — opdat ik u dit duidelijk make — in zekere stad een uiterst vroom man, een voorbeeld, zoo men zeide, voor de geheele stad; deze man moest het raadhuis verwen; het bovenste gedeelte bestreek hij echter slechts met olie, krijt en water, en liet zich intusschen betalen alsof hij het geheel naar den eisch geverwd had. Zodoende heeft hij oorzaak gegeven dat de naam des Heeren door de geheele stad zeer gelasterd is geworden. Ook tot hem zijn deze woorden gesproken: “Gij die gestolen hebt, steel niet meer!”

De brief aan de Efeziërs moest wel met kracht werken, en hij werkt nog met kracht. Zaligmakend werken zal hij intusschen alleen bij dien mensch, die niet huichelt, maar de hand in den boezem steekt en uitroept: “Ach God! die man, die vrouw ben ik!” Wie dit bekend, weet zich zelven niet te raden noch te helpen; hij zal zich inspannen om geheel getrouwelijk en eerlijk alles zóó uit te voeren als hij het zich hier naar de letter hoort voorschrijven; daarbij zal hij echter, den geheelen dag door, als schuldige gevat worden door de hemelsche geregtsdienaren, en er gaat geen nacht voorbij dat hij niet voor zijnen regter komt te staan. De wet wordt hem voorgelezen, en hij onderteekent het met zijn bloed, dat hij den eeuwigen dood verdiend heeft!

Hoe komt een menschenkind tot al deze deugden, welke de Apostel ons hier voorhoudt? Het eerste vereischte is: Dat de mensch niet huichele; dat b. v. een heer niet denke: "Ik behandel mijnen dienstknecht goed," wanneer hij toch menigmaal in hevigen toorn tegen hem uitvaart en hem kwelt; dat even zoo de dienstknechten en dienstmaagden niet denken: "Wij handelen goed," wanneer zij toch zeer wel weten dat zij ongepaste woorden spreken en traag worden, geld en schoone kleederen begeeren en niet willen werken. Hij, die huichelt, houdt aan een' ander wel voor wat zijn plicht is, doch ondertusschen komt hij niet op de gedachte dat hij zelf de Apostolische leer overtreedt. Om dit te erkennen is de genade des Heiligen Geestes noodig, en dit erkennen is een stuk van de waarachtige bekeering. Er bestaat eene bekeering, bij welke de mensch gestadig er naar streeft om anderen te bekeeren, en daarbij zich zelven niet bekeert. Er is echter ook eene bekeering, bij welke hij genoeg in zijn eigen huis en hart te doen heeft en zich niet met anderen kan bemoeijen. Dan bekeert de mensch zich zelven en zijn huisgezin, en dan heeft hij een licht aangestoken, dat men aan alle kanten, zelfs van verre ziet, gelijk men reeds van verre een opstijgenden rook zien kan, en daardoor bemerken dat er daar ter plaatse een gastvrije haardstede gevonden wordt. Hij, die niet anderen, maar zich zelven bekeert, is door God bekeerd, en wordt nog dagelijks door God bekeerd; want dagelijks wordt hij gevat door de hemelsche geregtsdienaars, en geoordeeld voor het hemelsche gerecht; en wanneer hij de wet hoort, dan beëamt hij zijn vonnis, belijdende: "Ik heb de eeuwige straf ver-

diend.” Wanneer het zóó in het aardsche leven toegaat, dan wordt de mensch ten laatste met magt op die woorden gewezen, welke de Apostel in het tweede Kapittel schrijft: “Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u: het is Gods gave; niet uit de werken opdat niemand roeme, want” — nu komt het voornaamste stuk “want wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jesus tot goede werken, welke God voorbereid heeft opdat wij (letterlijk volgens het Grieksch) daarin zouden gewandeld hebben.” En wanneer de mensch nu dezen sleutel in de hand gekregen heeft, dan kan hij daarmede alles ontsluiten, ofschoon hij zelf niets ontsluiten kan; daar hij echter dezen sleutel ontvangen heeft, gaat de eene deur vóór, de andere na voor hem open.

Hetgeen de Apostel hier schrijft, is niet half leer des geloofs en half leer der werken; het is alles één geheel, ééne waarheid, één bestaan, ééne daad Gods. Daarom schrijft de Apostel, nadat hij alles te zamengevat heeft: Wordt krachtig!

De Apostel Johannes schrijft in zijn’ eersten brief, Kap. 2, vs. 14: “Ik heb u geschreven, vaders! — deze vaders zijn mannen, oud van dagen — want gij hebt hem gekend, die van den beginne is. Ik heb u geschreven, jongelingen! — dezen zijn jonge lie-den, jongelingen en jonge dochters — want gij zijt sterk, en het woord Gods blijft in u, en gij hebt den booze overwonnen.” Sterk, krachtig zijn, dat is: Moedig zijn, den booze wederstaan en in dezen tegenstand volharden.

Merkt op, mijne geliefden! eene vrouw zal, om zoo te

spreken, veel eerder hemel en aarde voortbrengen, dan dat zij haren man onderdanig is; veel eerder dan dat zij jegens hare dienstmaagd goed en regtvaardig is. Eene dienstmaagd zal eerder hemel en aarde scheppen, dan dat zij waarlijk dienstmaagd is. En een man zal veel eerder hemel en aarde scheppen, dan dat hij werkelijk zijne vrouw zóó lief heeft, als Christus de gemeente. — Evenwel gaat men gemeenlijk zoo ligt over deze dingen heen; maar even zoo gemakkelijk het is, de geboden van Jesus te houden — want zijne geboden zijn niet zwaar — even zoo onmogelijk is het nogtans voor den mensch! Wij kunnen de krachtigste prediking verdragen, hooren en wederom hooren; maar dat wij ons bekeeren in ons dagelijksche bedrijf, in de woonkamer, in de keuken, ja daartoe is magt en kracht noodig, daartoe is noodig almachtige genade! Wanneer die zich betoont, dan is het niet een ijdel praten over bekeering; neen, dan gaat het ons dáárom, dat het bij ons werkelijk waarheid zij in Christus Jesus. Zich zóó te bekeeren is ons menschen volstrekt onmogelijk, maar dit verontschuldigt ons niet; het moet bij ons in het leven gevonden worden: de wet kent geene barmhartigheid. Wanneer het ons nu daarmede ernst is, zullen wij wel spoedig gevoelen wat het woord: “Wordt krachtig, weest sterk!” te beteekenen heeft. Veeleer kunnen wij drie uren lang bidden, dan slechts ééne minuut eerlijk zijn jegens onzen naaste. Bij de geboden, welke de mensch zich zelven maakt, kan hij blijven staan, maar bij Gods gebod nimmer!

Daarom, wordt krachtig! weest sterk, opdat er moed in u zij om het door te zetten, om den booze te we-

derstaan, en het booze te overwinnen door het goede. Daar staat het Woord: het komt tot eenen stervenden mensch, tot eenen geheel zwakken, magteloozen mensch. Het is niet gerigt tot iemand, die in zich zelven kracht heeft, of kracht meent te hebben; neen, het is tot eenen mensch gezegd, die ter neder ligt; die in opregtheid wil; maar niet kan; en die wanneer hij kan, wederom niet wil, en wanneer hij wil, weder niet kan. Zoo is hij dan gedurig in strijd; hij heeft een sterk verlangen en schreeuwt om hulp, om heil, om genade, opdat hij uit de diepte uitkome; en het is hem zoo bang, ach zoo bang! Daar komt tot hem dit woord, als een woord des levens: "Weest sterk!" het komt als een voorregt, als werd er gezegd: "Gij moogt sterk zijn!" — Allen die Gods Woord willen bewaren, zullen het tegenovergestelde ondervinden van datgene wat zij verwachten; voortdurend toch valt, om zoo te spreken, hun blad af; voortdurend gelukt hun datgene niet, wat zij gaarne doen zouden. En nu, terwijl zij dit ondervinden, lezen zij in het Woord des Heeren dat zij sterk mogen zijn! in deze vergunning hebben zij een voorregt voor hun gansche leven, want van alle geloovigen is het waar, wat geschreven staat: "Heeft niet de mensch eenen strijd op de aarde ⁴?" Eene schoone bemoediging in dezen strijd hebben wij o. a. in het boek van Jozua, Kap. 4, vs. 3 enz.: "Niemand zal voor uw aangezicht bestaan al de dagen uws levens." Dit gold niet voor Jozua alleen, dat niemand iets tegen hem zoude vermogen, maar het is ook

⁴ Job 7, vs. 1.

gezegd voor al diegenen, welke in de dienst van den Koning Jesus zijn overgegaan om onder zijne banier te strijden tegen duivel en wereld, vleesch en bloed. "Gelijk als ik met Mozes geweest ben," gelijk ik met uwen lieven vader, met uwe moeder of grootmoeder, die den Heere vreesden, geweest ben, o gij arme wees! "zoo zal ik met u zijn; ik zal u niet begeven, en zal u niet verlaten. Wees sterk en heb goeden moed! want gij zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten, dat ik hunnen vaderen heb gezworen hun te geven. Alleenlijk wees sterk en heb zeer goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de gansche wet, welke Mozes mijn knecht u geboden heeft, en wijk daarvan niet ter regter- noch ter linkerhand, opdat gij verstandelijk handelt alom waar gij zult gaan. Dat het boek dezer wet niet wijke van uwen mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen, naar alles wat daarin geschreven is." Aldus gij Jozua, die vol vreeze zijt, en denkt: "Ja, de Heere is wel met Mozes geweest, maar ik ben zulk een arm zondaar, met mij zal Hij niet zijn!" — "houd u enkel en alleen aan mijne genade!" zegt de Heere, "houd u enkel aan mijn Woord, aan mijn Evangelie, en blijf daarbij!"

Zoo vinden wij ook eene dergelijke bemoediging in het boek van Nehemia, Kap. 6, vs. 1—13: "Voorts is het geschied, als van Sanballat, en Tobía, en van Gesem den Arabier, en van onze andere vijanden gehoord was, dat ik den muur gebouwd had, en dat geene scheur daarin was overgelaten — ook had ik tot dezen tijd toe de deuren, niet opgezet in de poorten — zoo zond Sanballat en Gesem, tot mij, om te zeggen: "Kom en laat ons te zamen ver-

gaderen, in het dal Ono.” Maar zij dachten mij kwaad te doen. En ik zond boden tot hen, om te zeggen: “Ik doe een groot werk, zoodat ik niet zal kunnen afkomen; waarom zou dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten en tot ulieden afkomen?” Zij zonden nu wel viermaal tot mij, op dezelve wijze. En ik antwoordde hun op dezelve wijze. Toen zond Sanballat tot mij op dezelve wijze, ten vijfden maal, zijnen jongen, met eenen openen brief in zijne hand. Daarin was geschreven: “Het is onder de volken gehoord, en Gesem zegt: Gij en de Joden denkt te rebelleren, daarom bouwt gij den muur, en gij zult hun ten koning zijn, naar dat deze zaken zijn; dat gij ook profeten hebt besteld, om van u te Jeruzalem uit te roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van den koning gehoord worden, naar dat deze zaken zijn; kom dan nu, en laat ons te zamen raadslaan.” Doch ik zond tot hem, om te zeggen: “Er is van al zulke zaken, als gij zegt, niets geschied; maar gij verziert ze uit uw hart.” Want zij allen zochten ons vreesachtig te maken, zeggende: “Hunne handen zullen van het werk aflaten, dat het niet zal gedaan worden: nu dan, sterk mijne handen! Als ik nu kwam in het huis van Semája, den zoon van Delája, den zoon van Mehetábeël (hij nu was besloten) zoo zeide hij: “Laat ons zamenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten, want zij zullen komen om u te dooden, ja bij nacht zullen zij komen, om u te dooden.” Maar ik zeide: “Zou een man, als ik, vlieden? en wie is er, zijnde als ik, die in den tempel zou gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet ingaan;”

want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden, maar hij sprak deze profetie tegen mij omdat Tobía en Sanballat hem gehuurd hadden. Daarom was hij gehuurd, opdat ik zou vreezen, en alzoo doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot eenen kwaden naam, opdat zij mij zouden honen."

Weest sterk! — Wie zwak is, wie magteloos is, die heeft het Evangelie: God ontfermt zich over den zwakke, hij rigt het zwakke op en verbreekt het sterke. De wet is hier zwak en brengt niets tot stand, maar het Evangelie is sterk en magtig. Daar Christus van de dooden is opgestaan, werkt God met deze magt, door zijne opstanding gewerkt, in de geloovigen op onwederstaanbare wijze. Letten wij toch op hetgeen in het eerste Kapittel van onzen Zendbrief, van het zeventiende vers aan, geschreven staat: "Dat de God van onzen Heere Jesus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring in zijne kennis; en verlichte oogen uws verstands opdat gij moogt erkennen welke daar zij de hoop van uwe roeping, en welke daar zij de rijkdom der heerlijkheid van zijne erfenis aan zijne heiligen; en welke de uitnemende grootheid zijner kracht zij aan ons, die gelooven naar de werking der sterkte zijner magt, welke Hij gewerkt heeft in Christus, daar hij Hem van de dooden heeft opgewekt en gezet tot zijne regterhand in den hemel.

Dat ik het nog eens zegge: Wanneer de Geest der genade den mensch op het eenige punt wijst, waarop hij zien moet, op het eenige rustpunt, op Christus, den eenigen grond zijns heils, dan begint de strijd. Dan is er in den

mensch geene magt; doch waar geene magt aanwezig is, daar komt het Evangelie en zegt: “Weest sterk in den Heere!” Wanneer ik zulk eene ondervinding vermeld, is het even alsof ik verhaalde:” Ik lag neder op den weg, geheel uitgeput, en waande mij reeds verloren. Reeds was het nacht, het werd koud om mij heen, en ik dacht eene prooi van wolven en beeren te worden, — maar eer ik het vermoedde, zette mij de Heere op de wagens van zijn vrijwillig volk ¹.”

Weest sterk in den Heere, in den Heere Jesus Christus, die gezegd heeft: “Zonder mij kunt gij niets doen ²,” en die tot Paulus, toen deze bad: “Ach Heere! neem toch den doorn uit mijn vleesch!” antwoordde: “Mijne genade is u genoeg, want mijne kracht wordt in zwakheid volbragt ³!” Daarom, zie van de dienstmaagd af, gij vrouw! zie van de vrouw af, gij dienstmaagd! Gij dienstknecht, zie van uwen heer af; gij heer! van den dienstknecht! Ziet af van de overheid, gij onderdanen! Gij man, zie van de vrouw af! zie van den man af, gij vrouw! Ziet af van de ouders, gij kinderen! en van de kinderen, gij ouders! Ziet allen af, een iegelijk mensch van zijne hartstogt, en ziet op Christus, gaat tot Christus! Zoekt de kenmerken der genade in de lidteekenen van den Heere Jesus, opdat uit zijne volheid genade voor genade worde ontvangen: genade tegen de zonde, genade tegen de overtreding. Alzoo de toevlugt tot Jesus Christus genomen hebbende, heeft men de ongerechtigheid losgelaten; en wie loslaat, wordt

¹ Hoogl. 6, vs. 12.

² Ev. Joh. 15, vs. 5.

³ 2 Kor. 12, vs. 9.

ook zelf losgelaten. Wat men met alle inspanning niet tot stand kon brengen, dat komt dan op eens, als van zelven; want de sterkte des Heeren is aangegrepen, met den Heere is vrede gemaakt, gelijk de Heere zelf gezegd heeft: "Of hij moest mijne sterkte aangrijpen, hij zal vrede met mij maken ¹."

Weest sterk in den Heere! Alzoo zal men zeggen: "In den Heere Heere hebben wij geregtigheden — geregtigheid eergisteren, geregtigheid gisteren, geregtigheid heden, geregtigheid morgen en overmorgen, geregtigheid in eeuwigheid. "Gewisselijk in den Heere zijn geregtigheden en sterkte ²."

Wordt krachtig in den Heere Christus en in de sterkte zijner magt, of (gelijk wij in de Hoogduitsche overzetting lezen) in de magt zijner sterkte! "Sterkte" is eene gave der natuur; aldus is de sterkte Gods iets wat tot zijne eigenschappen behoort. "Magt" (of kracht) beduidt dat de sterkte zich naar buiten toont, in werken te voorschijn treedt. Daarom: Wordt krachtig in den Heere en in de magt zijner sterkte! Weest daarin sterk, zoodat gij het niet doet, maar God het voor u doet! Hij zal het doen; de genade niet losgelaten, het geloof niet laten varen! — gelijk de Apostel schreef in de laatste dagen zijns levens: "Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden ³." Laat het geloof niet varen, hoewel gij zoo ellendig, ach zoo diep el-

¹ Jes. 27, vs. 5.

² Jes. 45, vs. 24.

³ 2 Tim. 4 vs. 7.

lendig zijt, opdat alles, wat 'de Heere beloofd heeft, wat Hij wil dat door u gedaan zij, in werkelijkheid kome. Dat gij zalig wordt, dat toch kunt gij gerust aan uwen Heere Jesus Christus overlaten; houdt u gerust aan de artikelen uws geloofs! Doch God heeft u op aarde gesteld met uwen naaste, opdat gij hem weldoet, opdat gij met hem leeft gelijk God met u. Dat is het geheele werk; God wil niet offeranden, die gij Hem zoudt moeten toebrengen, maar barmhartigheid!

Wordt krachtig in den Heere en in de sterkte zijner magt. Doet aan de geheele wapenrusting Gods. Deze geheele, volkomene wapenrusting Gods, door welke men als een geheel toegerust krijgsman daarstaat, kunnen wij als een harnas beschouwen; als een harnas Gods, want er is niemand op aarde, die in staat is om dit harnas te smeden. Alle stukken en geledingen zijn daarin op de hechtste wijze zamengevoegd, zoodat geen vijandelijk zwaard er kan doordringen. Het harnas Gods — dat zijn zijne beloftenissen, die sluiten allen in elkander, niets kan er doordringen. “Dit weet ik, dat de sterkte Godes is!” De sterken vallen; “de jongen zullen moede en mat worden en de jongelingen zullen gewisselijk vallen, maar die den Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden, zij zullen loopen en niet moede worden; zij zullen wandelen en niet mat worden¹.” Die geheele wapenrusting is niet uwe; neen, zij is Gods harnas; zijne

¹ Jes. 40. vs, 30, 31.

beloftenissen. Zegt tot den Heer: “Mijn hart houdt u, Heere! uwe woorden voor! God, gij hebt het toch gezegd! o God, gij hebt mij gezonden en tot mijn werk geroepen! gij hebt mij deze bezigheid gegeven, gij hebt mij mijnen naaste gegeven! En nu, ik heb deze hartstogt; en ik heb dezen man, deze vrouw, deze kinderen, ik heb dezen heer, deze vrouw! — Legt alzoo voor den Heere alles open!

Dat is dus de wapenrusting Gods. Het is niet uwe wapenrusting; gij voert er niets mede uit; God wil echter dat gij deze, zijne wapenrusting zoudt aantrekken, — welk een groot voorrecht! Wat zoudt gij wel denken, indien ik tot een’ gemeen soldaat zeide: “Zet den gouden helm des Konings op?” En toch, de Apostel zegt: “Doet het harnas Gods aan!” — Hier kan niets doordringen, de Satan moet hiervoor terugtreden. Trekt daarom dit gouden harnas Gods, zijne beloftenissen, aan, eigen ze u toe in het geloof, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels. Dit woord: “omleidingen,” voor hetwelk in de Hoogduitsche overzetting “aanloopingen, aanvallen” staat, vinden wij, wat de beteekenis aangaat, geheel terug in Kap. 4, vs. 24: “Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der menschen, door arglistigheid om listiglijk tot dwaling te brengen. De handelwijze des duivels is dus: Met arglistigheid te werk te gaan, te komen aansluipen om ons te verleiden. Wanneer wij echter de wapenrusting Gods aanhebben, dan kan het hem niet gelukken. De duivel,

de verleider heeft zoo zijne eigene, bijzondere manier van handelen; somwijlen komt hij met geweldige aanvallen, gelijk een leeuw, of wel hij trekt eene schapenvacht, bijna zoude ik zeggen eene ezelshuid, aan. Overigens doet hij zich voor als een engel, als Christus; hij verandert zich in een' engel des lichts en komt met zulk eenen schijn van waarheid, dat ook de uitverkorenen, indien het mogelijk ware, door zijne tooverijen hunne goede wapenrusting zouden verzaken. De natuur des menschen kent hij door en door, en zoekt daaruit zijn voordeel te trekken. Aan de zonde geeft hij eenvoudig andere namen; daardoor denkt b. v. een handwerksman: "Ik verkrijg voor mijn werk niet meer dan zóóveel of zóóveel geld; nu schiet mij niets anders over, wanneer ik wil blijven bestaan, dan de menschen te misleiden. Verhoog ik den prijs, dan gaan zij bij een' ander en ik verlies mijn nering; nu, dan zal ik liever het werk wat minder goed leveren!" — Dan heeft de duivel den mensch juist waar hij hem gaarne hebben wil. De ongelukkige zoekt zooveel geld, als mogelijk is, te verkrijgen: hij bedriegt de menschen, hij bedriegt, zoo het schijnt, God in den hemel; hij wordt rijk; maar zijne kinderen dood-arm en moeten ten laatste in het armenhuis hun brood zoeken; — en zijne arme ziel heeft hij voor honderd, of voor een paar honderd gulden verkocht! — Op deze wijze verkrijgt de zonde een' anderen naam en wordt "noodzakelijkheid" genoemd; "ja," wordt er gezegd "met de wolven moet men huilen; men kan niet alles zoo op de goudschaal afwegen," enz. Bij al deze omleidingen houdt de duivel steeds het einde van den weg verborgen; hij toovert voor de oogen

der menschen een' schoonen weg, maar het einde verbergt hij. Nadat hij den mensch eens op dien weg gebragt heeft, weet hij hem meesterlijk als 't ware met goud te bedekken, heiliger en heiliger te maken, zoodat de eene nog heiliger dan de andere wordt; zoo sticht hij allerlei monniken- en nonnen-orden, sekten en zamenrottingen, waarin de eene het nog beter weet dan de andere; — en zoo wordt dan de arme mensch, nadat hij het regte, ware geloof, het bloed van Jesus Christus, heeft laten varen, in vertwijfeling gestort, of bevestigd in de gedachte: “Wat gaat mij het bloed van Abel aan! wat geef ik om mijn' naaste!” Daarbij kiest ieder voor zich zijn' eigen weg naar den hemel, en begrijpt niet dat wij hier in dit leven zijn om den goeden strijd te strijden, elkander lief te hebben, en Gods wil te doen.

Opdat wij nu niet ter nedergeworpen worden door de aanvallen des duivels, maar staan blijven, wordt ons toegeroepen: “Gaaf tot Christus! tot de volheid zijner genade! Bij Hem is magt; bij Hem zijn alle beloftenissen! grijpt die aan, houdt die in het gebed God den Heere voor! — en het zal den duivel niet gelukken u te verderven!”

A m e n.
